

**Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Інститут економіки та менеджменту**

«Затверджено»
Завідувач кафедри економіки
та безпеки підприємств
проф. О. М. Поліщевич
« 20 » 07 2016 р.

**ПРОГРАМА
вступного випробування**

Підготовки доктора філософії

Галузі знань 07 – Управління та адміністрування

Спеціальності 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Луцьк – 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма іспиту орієнтована на вступників в аспірантуру з спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Іспит проводиться за фахом з економіки підприємства.

Згідно з вимогами екзаменуючий повинен продемонструвати загальнотеоретичні знання з економічних категорій, принципів та законів, знати фактори зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на ефективність господарської діяльності підприємств, механізми регулювання діяльності підприємств, методика економічного аналізу підприємств.

Пропонований варіант програми передбачає чітке структурування і розподіл навчального матеріалу за основними темами. Виклад основних положень тем деталізовано, що полегшує абітурієнту пошук літературних джерел і орієнтирів для підготовки до іспиту під час вступних випробувань.

ТЕМАТИЧНИЙ ВИКЛАД ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

I. Основні, оборотні засоби промислового підприємства, трудові ресурси

Тема 1. Організаційно–правові основи діяльності підприємства

Господарська діяльність відповідно до законодавства України. Поняття господарської діяльності згідно з Господарським кодексом України. Підприємництво та некомерційна господарська діяльність. Господарсько–виробничі, організаційно–господарські та внутрішньогосподарські відносини, які становлять сферу господарських відносин. Основні засоби регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання. Поняття та мета створення торгово-промислових палат.

Підприємство як організаційна форма господарювання. Поняття підприємства. Види та організаційні форми підприємств залежно від форми власності, способу утворення (заснування) та формування статутного фонду, кількості працюючих та обсягу валового доходу від реалізації продукції.

Поняття та види господарських товариств. Поняття господарського товариства. Види господарських товариств: акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю, повні товариства, командитні товариства. Установчі документи господарських товариств.

Об'єднання підприємств: поняття та види. Поняття об'єднання підприємств. Асоціації, корпорації, консорціуми, концерни як основні види об'єднань підприємств, їх особливості, рівень централізації функцій учасників.

Організаційні структури управління підприємствами. Організаційна структура управління підприємством. Типи організаційних структур: лінійна, функціональна, лінійно–функціональна, дивізіональна, матрична. Порівняльна характеристика основних типів організаційних структур: переваги та недоліки, умови господарювання для доцільного застосування.

Тема 2. Основні засоби підприємства

Поняття, класифікація, види оцінки основних засобів підприємства. Поняття активів та склад оборотних і необоротних активів підприємства. Поняття основних засобів. Класифікація основних засобів для цілей бухгалтерського обліку, залежно від виду діяльності підприємства, за характером участі основних засобів у сфері матеріального виробництва та за роллю в процесі виробництва. Види вартісної оцінки основних засобів: первісна, переоцінена, залишкова, середньорічна, амортизована, ліквідаційна.

Знос та амортизація основних засобів. Поняття зносу, амортизації, терміну корисного використання основних засобів. Види зносу основних засобів: фізичний та моральний, у взаємозв'язку з формами їх відтворення: ремонтом (поточним, капітальним), модернізацією та заміною засобів праці. Методи нарахування амортизації: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний та виробничий, сфера їх застосування. Встановлені Податковим кодексом України обмеження щодо мінімально

допустимих строків амортизації за групами основних засобів та застосування методів прискореної амортизації.

Показники, що характеризують технічний стан та рух основних засобів. Методика розрахунку показників технічного стану основних засобів: коефіцієнтів зносу та придатності. Ступінь фізичного та морального зносу основних засобів у вітчизняній промисловості порівняно з розвиненими країнами світу. Методика розрахунку та інтерпретація показників руху основних засобів: коефіцієнтів оновлення, вибуття, приросту.

Показники використання основних виробничих засобів. Методичні основи обчислення та інтерпретація узагальнюючих показників використання основних засобів: фондівіддачі, фондомісткості, фондоозброєності та рентабельності основних засобів. Методика обчислення, інтерпретація та максимально прийнятні значення приватних показників використання основних засобів: коефіцієнта екстенсивного, інтенсивного навантаження, інтегрального та коефіцієнта змінності. Порядок визначення та відмінності календарного, номінального (режимного), ефективного (дійсного) та фактичного фондів часу роботи устаткування. Основні шляхи підвищення ефективності використання основних засобів.

Виробнича потужність підприємства. Поняття проектної та виробничої потужності. Одиниці виміру виробничої потужності залежно від виду діяльності підприємства та типу виробництва. Три види виробничої потужності залежно від часу визначення: вхідна, вихідна та середньорічна, та методика їх розрахунку. Основні чинники, які визначають виробничу потужність. Взаємозв'язок виробничої потужності підприємства, провідного цеху та провідної групи устаткування цеху. Провідні цехи та групи устаткування за видами економічної діяльності промислових підприємств. Три типові групи розрахунків виробничої потужності: верстатного устаткування з перервним режимом роботи, устаткування періодичної дії з безперервним режимом роботи, а також пропускну здатності виробничої площі. Основні шляхи поліпшення використання виробничої потужності.

Тема 3. Оборотні кошти підприємства

Поняття та склад оборотних коштів підприємства. Поняття оборотних коштів підприємства як сукупності грошових коштів підприємства, необхідних для формування й забезпечення кругообігу оборотних виробничих засобів і засобів обігу. Поняття оборотних виробничих засобів і засобів обігу, склад цих двох груп оборотних засобів. Основні стадії кругообігу оборотних засобів та поняття виробничого циклу.

Нормування оборотних коштів. Зміст та доцільність нормування оборотних коштів. Нормовані та ненормовані оборотні кошти. Методи розрахунку нормативів оборотних коштів: аналітичний, коефіцієнтний і прямою розрахунку. Визначення нормативів оборотних коштів у: виробничих запасах, незавершеному виробництві, залишках готової продукції, методом прямого розрахунку.

Показники ефективності використання оборотних коштів. Методика розрахунку та інтерпретація показників ефективності використання оборотних коштів: коефіцієнта оборотності оборотних коштів, коефіцієнта завантаження, тривалості обороту та рентабельності оборотних коштів. Методика розрахунку та інтерпретація абсолютного та відносного вивільнення оборотних коштів. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Тема 4. Персонал підприємства та продуктивність праці

Поняття, класифікація та структура персоналу. Поняття «трудові ресурси» та «персонал підприємства». Реальні та потенційні трудові ресурси. Класифікація персоналу підприємства за ознаками: участі у виробничому процесі, виконуваними функціями, професіями та спеціальностями, кваліфікаційним рівнем. Методичні основи визначення забезпеченості підприємства персоналом. Сіру тура персоналу підприємства та чинники її формування.

Показники руху персоналу. Методика розрахунку та інтерпретація коефіцієнтів обороту по прийому, обороту по вибуттю, плинності, сталості складу персоналу підприємства.

Методи розрахунку чисельності робітників. Сфера застосування, вихідні дані та порядок розрахунку чисельності робітників трьома основними методами: за трудомісткістю робіт, за нормами обслуговування та за робочими місцями. Методика розрахунку балансу робочого часу, який складається з календарного, номінального та ефективного фондів часу.

Поняття та показники продуктивності праці. Поняття «продуктивність праці», методи її вимірювання. Методика розрахунку трудомісткості продукції. Вихідні дані та методичні основи визначення виробітку. Середньорічний, середньоденний та середньо годинний показники виробітку. Залежність між показниками продуктивності (виробітком та трудомісткістю).

Тема 5. Оплата і мотивація праці

Поняття, склад і функції заробітної плати. Поняття заробітної плати та мінімальної заробітної плати згідно з діючим законодавством. Різниця між номінальною та реальною заробітною платою. Основні чинники, від яких залежить розмір заробітної плати. Складові витрат на оплату праці: основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати. Цільова спрямованість, принципи, напрями та критерії реалізації головних функцій заробітної плати: відтворювальної, стимулюючої, регулюючої, соціальної.

Форми і системи оплати праці. Тарифна система як основа організації оплати праці на вітчизняних підприємствах, її складові: тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники). Основи формування тарифної сітки (схеми посадових окладів) та зміст тарифно-кваліфікаційних характеристик. Форми оплати праці у рамках тарифної системи: відрядна та почасова, їх переваги та недоліки, умови застосування. Системи нарахування заробітної плати у межах відрядної форми оплати праці: пряма відрядна, непряма відрядна, відрядно-преміальна, відрядно-прогресивна й акордна. Системи нарахування заробітної плати у межах почасової форми оплати праці: проста почасова, почасово-преміальна та оплата за посадовими окладами.

Мотивація трудової діяльності. Система мотивації як сукупність взаємопов'язаних заходів, які стимулюють окремого працівника або трудовий колектив у цілому щодо досягнення індивідуальних і спільних цілей діяльності підприємства. Концептуальні характеристики моделей мотивації, які ґрунтуються на теоріях: потреб, очікування, справедливості. Вимоги до системи мотивації на рівні підприємства та методи мотивації.

II. Оцінювання продукції та діяльності промислового підприємства

Тема 6. Загальна характеристика продукції

Поняття та класифікація продукції. Економічна сутність категорій «готові вироби», «напівфабрикати», «незавершене виробництво». Класифікація продукції, яка виробляється, за економічним призначенням. Номенклатура та асортимент продукції.

Вимірники обсягу продукції. Вимірники обсягу продукції: натуральні, умовно-натуральні, трудові та вартісні. Склад та методика визначення вартісних показників обсягу продукції: товарної, валової, реалізованої та чистої продукції.

Тема 7. Витрати та собівартість продукції

Класифікація та склад витрат підприємства. Поняття витрат. Класифікація витрат за ознаками: місце виникнення витрат, вид продукції, єдність складу (однорідність) витрат, вид витрат, спосіб перенесення вартості на продукцію, залежність від зміни обсягу виробництва, відношення до собівартості робіт, календарний період, доцільність витрачання. Склад витрат підприємства. Порядок визначення витрат за видами діяльності підприємства: основною, операційною, фінансовою, інвестиційною, звичайною. Групування витрат операційної діяльності за економічними елементами.

Собівартість промислової продукції, методи її калькулювання. Поняття виробничої собівартості промислової продукції, її склад за калькуляційними статтями. Склад загальновиробничих витрат, методичні основи розподілу постійних загальновиробничих витрат на кожен об'єкт витрат і визначення нерозподілених постійних загальновиробничих витрат. Основні методи калькулювання виробничої собівартості промислової продукції: позамовний та попередільний. Склад собівартості реалізованої продукції.

Витрати операційної та звичайної діяльності підприємства. Склад витрат операційної діяльності підприємства. Склад витрат звичайної діяльності підприємства. Склад адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних, фінансових, витрат від участі в капіталі, інших витрат.

Тема 8. Ціни на продукцію (послуги) підприємства

Поняття, значення для підприємства та види цін. Співвідношення економічної цінності та ціни продукції. Поняття ціни. Класифікація цін залежно від: ступеня участі держави в процесі ціноутворення, можливості зміни ціни договору, обліку транспортних та інших супутніх витрат у ціні, виду економічної діяльності. Порядок формування цін на продукцію підприємства.

Цінова політика та цінова стратегія підприємства. Поняття цінової політики. Сучасна концепція управління, згідно з якою головною метою діяльності підприємства повинно бути постійне збільшення його акціонерної вартості. Сутність активної та пасивної політики цін підприємства. Поняття стратегії ціноутворення. Типові стратегії: високих, низьких та нейтральних цін.

Методи ціноутворення. Поняття методу ціноутворення. Групи методів ціноутворення: витратні, ціннісні, основані на діях конкурентів. Основні методи визначення ціни, їх переваги і недоліки, умови застосування.

Тема 9. Фінансові результати та показники ефективності діяльності підприємства

Прибуток як фінансовий результат діяльності підприємства. Поняття доходу та прибутку. Групування показників доходу і прибутку в розрізі видів діяльності підприємства. Методика розрахунку показників: валового прибутку, прибутку від операційної діяльності, прибутку від звичайної діяльності до оподаткування, прибутку від звичайної діяльності, чистого прибутку.

Показники ефективності. Показники економічної ефективності. Методичні основи визначення показників: рентабельності продукції, рентабельності власного капіталу, рентабельності сукупних активів підприємства. Факторна модель аналізу рентабельності сукупних активів підприємства як добутку показників рентабельності реалізації та оборотності сукупних активів.

Визначення точки беззбитковості. Поняття точки беззбитковості. Аналітичний та графічний методи визначення точки беззбитковості. Поняття запасу міцності. Визначення та інтерпретація коефіцієнта запасу міцності.

Тема 10. Фінансова діяльність підприємства

Зміст фінансової діяльності. Поняття фінансової діяльності, фінансових ресурсів підприємства. Сутність фінансів та основні види фінансових відносин підприємства. Внутрішні та зовнішні джерела формування фінансових ресурсів. Фінансовий менеджмент як система управління, суб'єктом якої є фінансова служба підприємства, об'єктом – фінансові ресурси у вигляді грошового обороту господарюючого суб'єкта. Схематичне представлення потоків грошових коштів підприємства.

Оцінка фінансового стану підприємства. Бухгалтерська звітність як основне джерело інформації для проведення оцінки фінансового стану підприємства. Перелік користувачів інформації щодо фінансового стану підприємства та мета його оцінки. Методика оцінки, яка включає аналіз структури балансу підприємства і оцінку його динаміки; аналіз поточного рівня ліквідності та платоспроможності, а також прогноз платоспроможності підприємства; оцінку фінансової стійкості; аналіз рентабельності підприємства; оцінку ділової активності.

Тема 11. Інвестиційна діяльність підприємства

Економічний зміст та класифікація інвестицій. Поняття «нововведення», «інвестиції», «капітальні вкладення» та взаємозв'язок між ними. Класифікація інвестицій. Відновлювальні різновиди капітальних вкладень: нове будівництво, реконструкція, розширення та технічне переозброєння. Джерела фінансування капітальних вкладень.

Зміст інвестиційного проекту та обґрунтування його доцільності. Поняття та основні характеристики інвестиційного проекту. Класифікація проектів. Основні джерела та можливі причини відхилення ідей проектів. Методичні основи попереднього аналізу здійсненності проекту. Зміст техніко-економічного, фінансового та загальноекономічного аналізу. Завдання екологічної та соціальної експертизи проектів. Умови, за дотримання яких проект може вважатися вивіреном і готовим для передачі на стадію детальної розробки та реалізації.

Методи оцінки ефективності проектів капітальних вкладень. Підходи до оцінки ефективності інвестиційних проектів. Суть концепції вартості грошей з урахуванням часу, поняття та методичні основи розрахунку майбутньої та теперішньої вартості грошових потоків. Методичні основи визначення та інтерпретації показників чистої теперішньої вартості, внутрішньої норми рентабельності, строку окупності.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Вступні випробування відбуваються у формі іспиту. Під час оцінки вступного випробування враховуються такі критерії:

- достатність обсягу знань;
- ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, законами, правилами, економічними явищами;
- рівень володіння економічною теорією і логікою міркувань;
- рівень здійснення аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення;
- вміння інтегрувати та диференціювати знання, рівень усвідомлення суті завдання.

Вступні випробування відбуваються у формі іспиту, результат вступного випробування з фаху оцінюється за 5-ти бальною системою.

5 балів виставляється абітурієнтам, які в повному обсязі продемонстрували обізнаність з усіма поняттями, фактами, подіями, адекватно оперували ними під час розв'язання завдань.

4 бали виставляється за умов достатньо повного виконання завдань. Розв'язання завдання має бути правильним, логічно обґрунтованим, демонструвати знання теоретичного матеріалу, вміння самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Проте в роботі може бути допущено декілька несуттєвих помилок.

3 бали виставляється за знання, продемонстровані в неповному обсязі. Вони, як правило, носять фрагментарний характер. Теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Відчувається, що абітурієнт неповною мірою обізнаний з літературними джерелами з навчальної дисципліни і не може дати достатньої критичної оцінки.

2 бали виставляється за неправильну або неповну відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і нерозуміння поставленого завдання. Відповідь засвідчує, що програмовим матеріалом абітурієнт не володіє.

За результатами виконаних завдань набрані бали прирівнюються до відповідних оцінок:

- 5 – «відмінно»;
- 4 – «добре»;
- 3 – «задовільно»;
- 2 – «незадовільно».

ПИТАННЯ ДЛЯ ІСПИТУ

1. Сутність підприємництва як форми господарської діяльності.
2. Принципи і механізми реалізації підприємницької діяльності.
3. Підприємство, його основні ознаки. Види та організаційні форми підприємств.
4. Види та особливості об'єднань підприємств.
5. Сутність, складові та характерні риси зовнішнього середовища підприємства.
6. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства.
7. Сутність, функції та принципи управління підприємством.
8. Методи управління суб'єктами господарювання.
9. Організаційні структури управління підприємствами, їх види, принципи побудови.
10. Методичні основи планування.
11. Стратегічні плани підприємства. Поточне та оперативне планування.
12. Економічна сутність та склад необоротних активів підприємства.
13. Оцінка та амортизація необоротних активів підприємства.
14. Спрацювання та відтворення основних засобів.
15. Ефективність використання основних засобів.
16. Виробнича потужність підприємства та методи її визначення.
17. Поняття оборотних активів підприємства, їх склад та структура.
18. Нормування та оцінка запасів промислових підприємств.

19. Ефективність використання оборотних активів.
20. Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства.
21. Показники наявності та використання персоналу.
22. Визначення чисельності персоналу та нормування праці.
23. Продуктивність праці та її планування. Чинники зростання продуктивності праці.
24. Поняття та структура заробітної плати.
25. Тарифна система оплати праці.
26. Форми та системи оплати праці.
27. Механізм регулювання заробітної плати.
28. Основні показники виробничої програми підприємства.
29. Формування якості продукції та забезпечення її конкурентоспроможності.
30. Організація виробничих процесів та виробничих циклів.
31. Методи організації виробничих процесів. Розрахунок параметрів однопредметних потокових ліній.
32. Суть витрат, їх класифікація.
33. Собівартість продукції та її види.
34. Калькулювання собівартості продукції.
35. Економічна сутність та функції ціни.
36. Види, структура ціни та методи її встановлення.
37. Капітал підприємства та його види.
38. Дохід підприємства, його суть і види.
39. Прибуток підприємства, порядок визначення та використання.
40. Рентабельність підприємства та ефективність діяльності підприємства.
41. Інвестиційна діяльність: сутність, суб'єкти та об'єкти.
42. Характеристика інноваційних процесів на підприємстві.
43. Інвестиційні та інноваційні проекти підприємства.
44. Показники ефективності інвестиційних та інноваційних проектів.
45. Сутність діагностики підприємства: види, завдання, методи.
46. Комплексна економічна діагностика діяльності підприємства.
47. Економічна безпека підприємства: сутність, складові, діагностика.
48. Загальна характеристика процесу реструктуризації підприємства.
49. санація підприємства: сутність, економічний зміст, порядок проведення.
50. Банкрутство та ліквідація підприємства.
51. Сутність маркетингу та його сучасна концепція.
52. Види маркетингу залежно від розвитку і стану ринкового попиту.
53. Маркетингове середовище підприємства: сутність та основні ознаки.
54. Макросередовище підприємства та його основні складові.
55. Мікросередовище підприємства та його основні складові.
56. Маркетинг споживчих товарів.
57. Маркетинг товарів промислового призначення.
58. Основні принципи сегментування ринку. Три способи охоплення ринку.
59. Система маркетингової інформації.
60. Маркетингові дослідження: поняття, види, організація.
61. Модель купівельної поведінки споживача та її особливості.
62. Кон'юнктура ринку та її основні критерії.
63. Поняття про конкуренцію та її основні види.
64. Моніторинг конкурентів, методи і прийоми конкурентної боротьби.
65. Товар у маркетинговій діяльності підприємства.
66. Право на використання товарного знака. Основні вимоги до товарних знаків.
67. Місткість товарного ринку, чинники впливу на формування місткості ринку.
68. Маркетингова стратегія ціни. Основний закон, що обумовлює залежність попиту на товар від ціни.
69. Розповсюдження – один із елементів комплексу маркетингу. Поняття про канали розповсюдження і його функції.
70. Сутність мерчандайзингу та його функції.
71. Маркетингова логістика та її основні функції.

72. Сутність стратегії просування. Аргументи “за” і “проти” маркетингової стратегії просування.
73. Стимулювання збуту як комплекс маркетингових комунікацій.
74. Управління маркетингом та його основні етапи.
75. Виявлення нових ринків товарів за допомогою сітки розвитку товару і ринку. Метод компанії Boston Consultiong Group.
76. Поняття, суть і завдання реклами. Соціально-психологічні основи реклами.
77. Поняття та основні принципи складання рекламних текстів.
78. Медіапланування та визначення рейтингів медіаносіїв.
79. Економічна ефективність рекламної кампанії.
80. Конкурентна стратегія: сутність та її види.
81. Менеджмент: сутність, значення та історія розвитку.
82. Сутність, особливості та класифікація функцій менеджменту.
83. Основні вимоги до менеджера та його роль на підприємстві.
84. Організування як загальна функція менеджменту.
85. Переваги та недоліки організаційних структур управління.
86. Аналіз та оцінювання організаційних структур управління.
87. Формування організаційних структур управління в умовах зовнішньоекономічної діяльності.
88. Делегування, його етапи та умови застосування.
89. Планування як загальна функція менеджменту.
90. Характеристика основних методів розробки планів.
91. Мотивування як загальна функція менеджменту.
92. Класифікація та характеристика теорій мотивації.
93. Матеріальні стимули праці: зміст та фактори впливу.
94. Контролювання як загальна функція менеджменту.
95. Види контролю та їх характеристика.
96. Вимоги до контролю, заходи підвищення ефективності контролю.
97. Сутність та процес формування методів менеджменту.
98. Управлінські рішення та їх класифікація.
99. Процес прийняття управлінських рішень.
100. Методи прийняття раціональних управлінських рішень та їх оптимізація.
101. Організація та контроль реалізації управлінських рішень.
102. Комунікації у менеджменті: сутність, види та інформаційне забезпечення.
103. Комунікаційний процес: сутність, елементи та етапи здійснення.
104. Проблеми міжособистісного спілкування та шляхи їх подолання.
105. Керівництво: сутність, засади, місце у процесі менеджменту.
106. Роль лідерства у системі управління.
107. Влада як основна категорія керівництва, форми влади.
108. Основні стилі керівництва в процесі управлінської діяльності.
109. Взаємозв'язок відповідальності та етики у менеджменті.
110. Ефективність менеджменту та її види.
111. Методологія макроекономічної науки.
112. Макроекономічні суб'єкти та їх взаємодія.
113. Система національних рахунків та методологічні принципи її побудови.
114. Основні показники макроекономічних вимірювань.
115. Номінальний та реальний ВВП та методи його обчислення.
116. Економічні цикли: сутність, структура, причини та види.
117. Особливості сучасних економічних циклів. Антициклічна політика держави.
118. Інфляція: сутність, причини та види.
119. Зв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса. Антиінфляційна політика держави.
120. Зайнятість і безробіття. Закон Оукена.
121. Споживання та заощадження як функції доходу.
122. Середня та гранична схильність до споживання й заощадження.
123. Інвестиції та фактори інвестування.
124. Сукупний попит. Фактори сукупного попиту.
125. Сукупна пропозиція. Фактори впливу на сукупну пропозицію.

126. Механізм досягнення рівноваги в економіці.
127. Витратні моделі економічної рівноваги.
128. Модель економічної рівноваги за методом “видатки – випуск”.
129. Модель економічної рівноваги за методом “вилучення – ін’єкції”.
130. Мультиплікативний вплив сукупних витрат на ВВП.
131. Визначення рівноважного ВВП в умовах неповної та повної зайнятості.
132. Методи та інструменти державного регулювання економікою.
133. Кейнсіанська теорія макроекономічного регулювання.
134. Класична модель макроекономічної рівноваги.
135. Фіскальна політика держави: зміст, види та завдання.
136. Дискреційна фіскальна політика.
137. Політика автоматичних стабілізаторів.
138. Фіскальна політика та державний бюджет.
139. Бюджетний дефіцит.
140. Державний борг та його вплив на національну економіку.
141. Грошово-кредитна політика: зміст, завдання та інструменти.
142. Модель пропозиції грошей. Грошовий мультиплікатор.
143. Попит на гроші.
144. Механізм досягнення рівноваги на грошовому ринку.
145. Передавальний механізм грошово-кредитної політики.
146. Вплив монетарної політики на економіку.
147. Центральний банк та його роль у здійсненні грошово-кредитної політики.
148. Теорії міжнародної торгівлі.
149. Структура платіжного балансу.
150. Валютний курс і фактори, що на нього впливають.
151. Рівновага товарного, грошового та зовнішнього ринків.
152. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП.
153. Зовнішньоекономічна політика: основні елементи та їх характеристика.
154. Ринок праці: суб’єкти, об’єкти, функції.
155. Механізм формування рівноваги на ринку праці.
156. Умови рівноваги трьох ринків. Модель Хікса-Хансена.
157. Соціальна політика та її інструменти.
158. Державна політика зайнятості. Проблема нерівності доходів населення.
159. Теорія економічного зростання. Виробнича функція економічного зростання.
160. Модель економічного зростання Харрода-Домара та модель економічного зростання Солоу.
161. Загальна характеристика економічного потенціалу та його структура.
162. Основні форми та методи державного регулювання розвитку регіонів.
163. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки.
164. Регулювання торгівельної діяльності. Тарифні і нетарифні методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
165. Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності.
166. Особливості формування та розвитку національної економіки України.
167. Виробничо-технологічний потенціал національної економіки.
168. Форми і механізми інтеграції національної економіки у світове господарство.
169. Природно-ресурсний потенціал: сутність та характерні ознаки.
170. Державне регулювання розвитку соціальної інфраструктури.
171. Демографічний і трудовий потенціал економіки України.
172. Зовнішньоекономічний потенціал національної економіки.
173. Суть державного програмування. Види державних програм.
174. Програми економічного і соціального розвитку. Міжнародні програми.
175. Транспорт і зв’язок національної економіки.
176. Державне прогнозування національної економіки: сутність, методи, особливості.
177. Механізм регулювання еколого-економічних процесів у національній економіці.
178. Вплив науково-технічного прогресу на економічний і соціальний розвиток вітчизняної економіки.

179. Критерії та пріоритети економічного зростання. Основні складові стратегії розвитку.
180. Сутність структурної політики: цілі, пріоритети, механізми.
181. Поняття структурного ефекту та його вимірювання.
182. Науково-технічна політика: цілі, принципи, форми та методи реалізації.
183. Корпоративне регулювання в господарській системі національної економіки.
184. Державне регулювання структурних зрушень в економіці.
185. Зміст та основи формування господарського комплексу.
186. Політико-правові аспекти регулювання національної економіки.
187. Основні тенденції відтворювальних процесів в економіці України.
188. Державне замовлення як засіб задоволення державних потреб.
189. Механізм регулювання рівня та якості життя населення в національній економіці.
190. Поняття регіону. Діагностика регіонального розвитку.
191. Державне регулювання відносин в АПК України.
192. Ринковий механізм регулювання національних економічних систем.
193. Ринкова трансформація грошово-кредитної та фінансової системи в Україні.
194. Міжнародна торгівля: сутність, значення, механізм реалізації.
195. Фінансово-бюджетне регулювання національної економіки України.
196. Антимонопольна політика України: зміст, інструменти регулювання.
197. Сутність суспільно-географічного районування та адміністративно-територіальний устрій України.
198. Вплив державного регулювання на розвиток сфери товарного обігу в національній економіці.
199. Державні регіональні прогнози та програми: сутність, механізм реалізації.
200. Інтегровані корпоративні структури: сутність та значення.
201. Державне регулювання національної економіки: зміст, форми та методи регулювання.
202. Класифікація регіонів за рівнем соціально-економічного розвитку.
203. Поняття світового господарства: структура, тенденції розвитку.
204. Особливості розвитку лізингових компаній в сучасних умовах.
205. Реальні та номінальні доходи населення та їх регулювання.
206. Механізм регулювання ринку праці та зайнятості населення.
207. Функціональні економічні системи в національній економіці: зміст та особливості функціонування.
208. Міжгалузевий баланс виробництва та розподілу продукції, його роль в державному регулюванні національної економіки.
209. Сутність економічної безпеки національної економіки: складові, механізм реалізації.
210. Міжнародна економічна безпека. Засади розвитку зовнішньоекономічної діяльності.
211. Попит: індивідуальний та ринковий; сутність, закон і фактори зміни.
212. Пропозиція: індивідуальна та ринкова; закон і фактори зміни.
213. Ринкова рівновага: сутність, відхилення, види та механізм відновлення за Л.Вальрасом і А. Маршаллом.
214. Концепція еластичності попиту і пропозиції та її практичне застосування: цінова, за доходом, перехресна.
215. Економічна корисність: сутність, види, закони.
216. Суб'єктивні уявлення споживача щодо вибору: крива і карта байдужості, конфігурації кривих байдужості, гранична норма заміщення.
217. Вибір споживача: бюджетна лінія та її зміни, кардиналістський і ординалістський підходи щодо оптимального вибору.
218. Ефекти заміщення і доходу: Дж. Хікс та Є. Слуцький.
219. Технологія і виробнича функція: сутність, види функцій, ізокванта та карта ізоквант.
220. Рівновага виробника: ізокоста, економічна та технічна ефективність.
221. Концепція економічних витрат: сутність та види витрат; коротко- і довгострокові витрати, їх криві і показники.

222. Короткостроковий період на ринку чистої конкуренції: крива попиту підприємства і граничний дохід; методи загальних та граничних показників у визначенні поведінки виробника.
223. Підприємство на ринку чистої конкуренції в довгостроковому періоді: механізм формування нормального прибутку та крива пропозиції; переваги та недоліки ринку.
224. Чиста монополія: види, причини виникнення, встановлення ціни та вибір обсягу продукції, максимізації прибутку та еластичність попиту.
225. Чиста монополія: цінова дискримінація, державне регулювання ринкових цін природних монополістів.
226. Олігополія: види, характерні ознаки, показники концентрації виробництва.
227. Моделі некооперативної поведінки на ринку олігополії: «цінова війна», модель Курно, модель Бертрана.
228. Механізм встановлення на ринку олігополії високих і стабільних цін: «дилема ув'язнених» та ламана крива попиту.
229. Ринок монополістичної конкуренції: поведінка підприємства в коротко- і довгостроковому періоді.
230. Ринок монополістичної конкуренції: сутність, форми диференціації товару, види конкуренції та реклама, переваги і недоліки.
231. Основи ринку ресурсів: похідний характер попиту на ресурс, фактори формування та зміни попиту на ресурс, цінова еластичність попиту на ресурс.
232. Ринок праці: ставка заробітної плати; ефекти, що пояснюють характер індивідуальної кривої пропозиції праці.
233. Конкурентний ринок праці: сутність, крива пропозиції праці підприємства, умови максимізації прибутку.
234. Моносонія на ринку праці: характерні ознаки, граничні витрати праці моносоніста, умови максимізації прибутку.
235. Профспілка на ринку праці: методи впливу на ставку зарплати, подвійна монополія на ринку праці.
236. Економічна рента: сутність, види, взаємозв'язок з ціною землі.
237. Капітал як фактор виробництва: сутність, погляди економістів.
238. Позичковий відсоток як ціна капіталу: види, фактори зміни, процес дисконтування.
239. Теорія міжчасового вибору: гранична норма часової переваги, міжчасова бюджетна лінія.
240. Економічний і нормальний прибуток: погляди економістів щодо причин виникнення.
241. Загальна рівновага: сутність та відмінності від часткової рівноваги, ефект зворотнього зв'язку.
242. Ефективність у виробництві: скринька Еджворта та Парето оптимальний розподіл ресурсів.
243. Ефективність в обміні: скринька Еджворта та Парето оптимальний розподіл благ.
244. Економіка добробуту: теореми та критерії.
245. Негативні екстерналії: сутність та вплив на економічну ефективність.
246. Позитивні екстерналії: сутність та вплив на економічну ефективність.
247. Регулювання екстерналій: методи, теорема Коуза.
248. Суспільні блага: сутність, види, механізм визначення обсягу.
249. Суспільні блага: оптимальність та пряма демократія, теорія «середнього» виборця.
250. Представницька демократія та суспільний вибір: політика «торгівлі» голосами, лобіювання інтересів та обсяг суспільного блага.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Методичне забезпечення

Збірник тестових завдань для вступників на спеціальність 8.03050401 «Економіка підприємства» освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» / Ліпич Л.Г., Стрішенець О.М., Данилюк Т.І., Ліщук В.І., Шостак Л.В., Макара О.В., Лялюк А.М., Ющишина Л.О., Стащук О.В., Івашко О.А.,

Грудзевич І.Т., Сак Т.В., Колосок А.М., Скорук О.В., Ліпич О.А. – Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2013. – 126 с.

Список джерел

1. Бондар Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Бондар. – К. : А.С.К., 2004. – 400 с.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436–IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Економіка підприємства : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. С. Рижигов, В. А. Панков, В. В. Ровенська, Є. О. Підгора. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2004. – 272 с.
4. Економіка підприємства : навч. посіб. / А. В. Шегда [та ін.] ; за ред. А. В. Шегди. – [3-тє вид.]. – К. : Знання–Прес, 2003. – 335 с.
5. Економіка підприємства : навч.–метод. посіб. / Г. О. Швиданенко [та ін.]. – К. : КНЕУ, 2000. – 248 с.
6. Економіка підприємства : підруч. / М. Г. Грещак [та ін.] ; за ред. С. Ф. Покропивного. – [3-тє вид.]. – К. : КНЕУ, 2006. – 528 с.
7. Економіка та організація виробництва : підруч. / за ред. В. Г. Герасимчука, А. Е. Розенплентера. – К. : Знання, 2007. – 678 с.

Навчальна література

8. Кодекс законів про працю України, затверджений законом УРСР від 10.12.1971 р. № 322–УІІ. – К. : Форум, 2005. – 168 с.
9. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджені наказом Державного комітету промислової політики України від 2 лютого 2001 р. № 47 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
10. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755–УІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Положення Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : Положення Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Положення Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» : Положення Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 р. № 353 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
17. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия : учеб. пособ. / Г. В. Савицкая. – [6-е изд.]. – М. : Новое знание, 2001. – 704 с.
18. Україна у цифрах у 2013 році : статистичний збірник / за ред. О. Г. Осауленка. – К. : Державний комітет статистики України, 2014. – 252 с.
19. Шепеленко, Г. И. Экономика, организация и планирование производства на предприятии : учеб. пособ. [для студ. эконом. факульт. и вузов] / Г. И. Шепеленко. – [4-е изд.]. – М. : ИКЦ «Март», 2003. – 592 с.
20. Экономика предприятия : учеб. / под ред. Н. А. Сафронова. – М. : Юристь, 2002. – 608 с.
21. Экономика предприятия : учеб. для вузов / под ред. В. Я. Горфинкеля, В. А. Швандара. – 3-е изд. – М. : ЮНИТИ–ДАНА, 2002. – 718 с.